

Verslag “Scan je kerkgebouw, over het gebruik van energie”

Het is vrijdagmiddag 16.00 uur en de eerst mensen lopen de knusse Kamer 4 binnen van het Dominicanenklooster. Het gaat om 16 geïnteresseerden die na de inleiding van Mgr. van den Hout en Mgr. de Korte deze workshop zullen bijwonen. Gastheer is Gerard Agterkamp en hij heet de aanwezigen welkom. In zijn inleidende woorden geeft hij aan dat een energiescan een nuttig instrument is voor bestuurders die willen nadenken over een duurzamere manier van energiegebruik. Voordat hij het woord geeft aan de expert Henk Nico van den Berg, ingenieur van het gelijknamige adviesbureau verteld hij dat de provincie Drenthe 5 energiescans ter beschikking heeft gesteld voor parochies in Drenthe.

Henk Nico neemt over en nadat hij zichzelf heeft geïntroduceerd begint hij met de vraag: wie weet hoeveel energie(kosten) uw kerkgebouw verbruikt? Deze vraag maakt direct inzichtelijk wat het belang is van kennis van het energiegebruik. Een aantal deelnemers konden de vraag wel beantwoorden en de schattingen liepen uiteen van 6.000 m³ tot 17.000m³ per jaar.

Een energiescan brengt objectief in kaart hoeveel energie verbruikt wordt, waar besparingsmogelijkheden liggen, de eventuele kosten van de mogelijkheden en terugverdientijd. Een energiescan is maatwerk, want elk kerkgebouw is anders en het gebruik van kerkgebouw verschilt per geloofsgemeenschap. De basis van de energiescan is de energienota en de thermische schil. Henk Nico geeft aan dat met de thermische schil de vloer, muren, het dak en de openingen zoals deuren en ramen wordt bedoeld. Hoe beter de thermische schil hoe minder energieverval, hoe lager het verbruik en hoe lager de kosten.

De energiescan is dus een nulmeting, het brengt de huidige stand van zaken m.b.t. het energieverbruik gedetailleerd in kaart. Een scan kan gezien worden als vertrekpunt en niet als einddoel. Op basis van de scan kunnen besturen een gefundeerde keuze maken t.a.v. hun energiebeleid voor de komende jaren.

Eén van de belangrijkste advies tijdens deze workshop was: omarm je energiezorg, maak iemand verantwoordelijk en tenslotte zorg voor een centraal beheer van relevante gegevens. Gegevens over het kerkgebouw, isolatie, verlichting, soort verwarming, wanneer geplaatst, instellingen van de warmtevoorzieningen enz. Vaak is de informatie verspreid waardoor het lastig een goed beeld te krijgen en te behouden van het energiebeleid. Als bijvoorbeeld een installatiebureau stopt gaan de gegevens vaak verloren. “Wat je altijd moet doen”, nog een laatste advies van Henk Nico, “is ledverlichting aanschaffen. Dat levert al gauw een besparing 50% tot 75% op het stroomverbruik. De aanschafkosten heb je binnen 5 jaar terugverdiend.”

De deelnemers schreven ijverig mee en de vragen varieerden over de zin – en onzin van warmtepompen tot het gebruik en besparing van energie door voorzetsramen bij monumentale kerkgebouwen. Het uur vloog voorbij en in de ruime wandelgangen van het klooster werd nog even nagepraat over de lokale situaties die per parochie natuurlijk behoorlijk verschilden van elkaar.

Over stilstaande lucht bij de Franciscanen

Tijdens de inleiding van Mgr. de Korte over de impact van Laudato Si noemde hij een aantal vernieuwende initiatieven waaronder een experiment van stilstaande lucht in de kloosterkerk van de Franciscanen in Megen. Tijdens de workshop “Scan je kerkgebouw” bleek dat er interesse was in deze nieuwe ontwikkeling. Er is navraag gedaan bij dhr. Theo van Adrichem. Hij vertelde het gaat om een Europees pilotproject waar het experimenteren met stilstaande lucht één van de onderdelen is. De kloosterkerk in Megen is het enige kerkgebouw waar op dit moment geprobeerd wordt om met

stilstaande lucht een wezenlijke besparing op het energiegebruik te realiseren. Het kerkgebouw is voorzien van meetapparatuur om de luchtstromen te meten. Het doel is om uiteindelijk de koude luchtstromen te elimineren en een soort van kolom te creëren waardoor de warme lucht niet naar het plafond trekt. Dit kan een interessante ontwikkeling zijn voor met name monumentale kerkgebouwen met een hoog plafond. Het doel van dit pilotproject is om bij positieve resultaten ook andere monumentale kerkgebouwen te voorzien van een dergelijk systeem. Hoe alles er precies uit gaat zien, kostenplaatje e.d. is onbekend. Er is door de organisatie om meer informatie gevraagd en als deze beschikbaar is zal dat worden gedeeld.